

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-04-08
Besvaras senast
2026-04-15 kl. 12.00

Till försvarsminister Pål Jonson (M)

2025/26:690 Privata aktörer i försvaret

Sverige har mycket att lära av Ukraina, som kanske är det land som bäst av alla är rustat för modern krigföring. Efter mer än fyra år av fullskaligt krig mot Ryssland har Ukraina tvingats utveckla innovativa, kostnadseffektiva och skalbara lösningar som vänder upp och ned på traditionella försvarsdoktriner – särskilt när det gäller drönarhot och luftförsvaret.

Ett tydligt exempel är det nya konceptet med privata luftförsvarenheter. Ukraina tillåter nu företag som driver kritisk infrastruktur – som energianläggningar, fabriker, hamnar och kommunikationsnät – att bilda egna luftförsvargrupper. Dessa enheter använder främst billiga interceptordrönare (små drönare som jagar och kolliderar med fiendens Shahed- och Zaladrönare), korträckviddiga luftvärnsvapen och annan utrustning som företagen själva kan finansiera eller skaffa.

Konceptet uppstod ur ren nödvändighet. Ryssland attackerar Ukraina natt efter natt med hundratals billiga kamikazedrönare, vilket gör det ohållbart att enbart förlita sig på dyra traditionella luftvärnsmissiler som Patriot. Redan i november 2025 fattade regeringen beslut om ett experimentellt pilotprogram som låter privata aktörer bidra till landets samlade luftförsvaret. Enheterna integreras fullt ut i Ukrainas flygvapens centrala ledningssystem – de är inte fristående utan får vapen, riktlinjer och koordinering från militären. Målet är att avlasta de reguljära styrkorna, skydda viktig industri och sprida ut luftförsvaret över landet utan att dra bort soldater från fronten.

I slutet av mars 2026 rapporterade försvarsminister Mychajlo Fedorov de första konkreta resultaten: en privat enhet i Charkivregionen hade redan skjutit ned flera ryska drönare, inklusive Shahed- och Zalamodeller. Just nu förbereder eller tränar 13 ytterligare företag sina egna grupper, och programmet ses som ett sätt att öppna upp ”luftförsvarmarknaden” och skapa konkurrens och innovation från privat sektor.

Sverige är ett innovativt land med stark tekniksektor, duktiga ingenjörer och en växande förmåga att samarbeta mellan näringsliv, stat och försvar. Genom att ta till sig lärdomar från Ukrainas pragmatiska och snabba anpassning till modern krigföring, inte minst inom drönarteknik och decentraliserat luftförsvaret, kan Sverige stärka sin egen beredskap på ett smart och framåtblickande sätt.

Mot bakgrund av ovanstående önskas försvarsminister Pål Jonson svara på följande fråga:

Hur avser ministern och regeringen att stärka potentialen med att involvera det privata näringslivet i försvaret av vårt land, och hur ser ministern på exemplet från Ukraina?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren